

Modern Diplomacy: Už nie je otázkou, či - ale kedy - možno očakávať rozdelenie EÚ

- CZ24 News | 13. října 2022

EU: Prejav predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej o stave Únie v polovici septembra jasne ukázal, ako veľmi sa politické smerovanie európskych elít medzitým vzdialilo od záujmov a potrieb spoločností v členských štátoch. Pre mnohých kritických pozorovateľov v Európskej únii už nie je otázkou, či - ale kedy - možno očakávať rozdelenie EÚ, píše [Modern Diplomacy](#)

Na snímke predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová

V prejave predsedníčky Komisie je čo kritizovať. Možno sa pohoršovať nad mnohými nereflektovanými výrokmami, nad propagandistickým tónom, nad podnetnými vyhláseniami proti Rusku a nad mnohým ďalším.

To však nie je predmetom tejto analýzy. Na tento účel postačí, ak sa bližšie pozrieme na kľúčovú vetu prejavu Ursuly von der Leyenovej, ktorá znie: "A chcem, aby bolo jasné, že sankcie tu zostanú".

Táto veta vyvoláva veľké obavy u rýchlo rastúceho počtu občanov členských štátov, ale predovšetkým u európskeho hospodárstva a administratívy. Na jednej strane preto, že samotné sankcie sú viac než kontroverzné, na druhej strane preto, že neochota európskeho vedenia pristúpiť na kompromis v otázke sankcií sa čoraz častejšie interpretuje ako akt agresie voči členským štátom.

Inflácia v členských štátoch pokračuje v raste. Podľa európskeho štatistického úradu Eurostat sa miera inflácie v eurozóne v auguste zvýšila na 9,1 %. Od zavedenia eura sa životné náklady nikdy nezvýšili tak výrazne ako minulý mesiac. Najvyššia miera inflácie je v pobaltských štátoch (21 až 25 %), najnižšia miera inflácie je vo Francúzsku s 6,6 %. Nemecko je s 8,8 % v strede eurozóny. Najvýraznejším faktorom inflácie sú energie, ktoré len za posledných 12 mesiacov zdraželi o takmer 40 % (!). Blížiac sa zimné mesiace a pokračujúce varovania pred výpadkami a nedostatkami v dodávkach energie podnecujú nespokojnosť v európskych spoločnostiach: v mnohých štátoch sa konajú demonštrácie, napríklad začiatkom septembra v Prahe. Aj keď sa mainstreamové médiá tejto problematike venujú len okrajovo, očakáva sa, že v nasledujúcich týždňoch protesty zosilnejú.

S rastúcimi obavami z explodujúcich životných nákladov rastie aj odpor voči sankciám. Prieskum nemeckého inštitútu pre výskum verejnej mienky Forsa v septembri ukázal, že už 55 % opýtaných Nemcov už nie je ochotných akceptovať ďalšie finančné zaťaženie, aby mohli byť sankcie voči Rusku zachované. Podobná situácia je aj v Rakúsku: z nedávneho prieskumu Inštitútu pre výskum verejnej mienky a analýzu údajov vyplýva, že 78 % respondentov si myslí, že sankciami trpia oni sami, a len necelá polovica je za zachovanie sankcií. Odborníci očakávajú, že tieto nálady sa v nasledujúcich týždňoch ešte zintenzívnia. V Nemecku aj v Rakúsku sa už niekoľko popredných politikov vyslovilo za ukončenie sankcií.

Dlhová politika a migračná kríza

Pozorovatelia sú veľmi znepokojení hospodárskym vývojom v eurozóne. Už aj tak veľmi vysoký obchodný deficit eurozóny sa v júli v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom opäť prehĺbil o 8,1 mld. eur na 40,3 mld. eur. Ide o zďaleka najvyšší deficit zahraničného obchodu od vzniku menovej zóny v roku 1999. Okrem vysokých cien za dovoz energií zohráva dôležitú úlohu aj vývoj kurzu eura. V dôsledku slabého eura [1] robí dovoz energií fakturovaný v amerických dolároch stále väčšiu dieru do obchodnej bilancie. Na konci štvrtého štvrťroka 2021 predstavoval verejný dlh v pomere k HDP 95,6 % v eurozóne a 88,1 % v EÚ. Na pozadí ďalších enormných výdavkov členských štátov EÚ na hospodársku a sociálnu pomoc sa táto situácia bude ďalej zhoršovať.

Okrem toho sú členské štáty zaťažené aj podporou pre Ukrajinu. Predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová vyčíslila doteraz poskytnuté finančné príspevky – bez vojenskej pomoci – na 19 miliárd eur. Dá sa predpokladať, že v dôsledku štátnych záväzkov a záruk je zaťaženie členských štátov v skutočnosti oveľa vyššie.

Tieto čísla nezahrňajú výdavky na všetkých tých Ukrajincov, ktorí využívajú dočasnú ochranu v niektorej z krajín EÚ: to je približne 1,4 milióna v Poľsku, 660 000 v Nemecku, približne 431 000 v Českej republike, 154 000 v Taliansku, 142 000 v Španielsku, 134 000 v Bulharsku. Pre úplnosť a poriadok je tu potrebné uviesť aj to, že podľa oficiálnych údajov UNHCR prijala Ruská federácia takmer 2,6 milióna Ukrajincov.

Okrem toho opätovný nápor migrantov zaťažuje členské štáty EÚ: od januára do augusta 2022 bolo v Nemecku prijatých 115 402 prvých žiadostí o azyl, čo predstavuje nárast o 35,4 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V Rakúsku ich bolo podľa spolkového ministerstva vnútra v rovnakom období už 56 000. Z analýzy, ktorú zverejnila Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), vyplýva, že v prvom polroku 2022 bolo v krajinách EÚ (vrátane Švajčiarska a Nórska) podaných približne 406 000 žiadostí o azyl, čo zodpovedá nárastu o 68 % v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2021. Skutočnosť, že spoločnosti členských štátov sú čoraz menej ochotné sledovať migračnú politiku európskych elít na pozadí inflácie a rastúcich štátnych dlhov, ukazujú príklady Švédska a Dánska. Možno predpokladať, že aj ostatné štáty budú v tomto prípade nasledovať tento príklad.

¹ V priebehu jediného roka klesla hodnota eura z 1,2 amerického dolára na 0,97 amerického dolára.

Znovu otvoriť kanály dialógu

Európska únia sa nachádza uprostred rušivého vývoja, ktorý urýchľuje súčasná politika sankcií Európskej únie. Pre mnohých kritických pozorovateľov už nie je otázkou, či – ale kedy – možno očakávať rozkol EÚ. Toto rozdelenie bude mať politický dosah, napríklad prostredníctvom ďalšieho odchodu členských štátov alebo prostredníctvom rastúceho odporu členských štátov voči smerovaniu EÚ. Toto rozdelenie bude mať ekonomický dopad, najmä keď sa EÚ rozšíri o ďalšie členské štáty. Okrem obrovských škôd spôsobených dlhovou politikou bude musieť financovať ekonomickú (re)konštrukciu viacerých (nových) členských štátov. (V súčasnosti EÚ udelila oficiálny štatút “kandidátskych krajín” týmto štátom: Albánsko, Moldavsko, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Srbsko, Turecko, Ukrajina).

Toto rozdelenie bude mať aj sociálny dosah, a to prostredníctvom rozkolov v spoločnostiach v dôsledku ochudobnenia a rastúcich migračných tlakov.

Budúcnosť Európy je v súčasnosti ohrozená mnohými aktérmi. Kľúčovým aktérom je samotná EÚ, ktorá slepo presadzuje svoju agendu proti želaniam a potrebám vlastnej spoločnosti a hospodárstva.

Je preto nevyhnutné urobiť všetko pre to, aby sa obnovili komunikačné kanály s Ruskom – na jednej strane prostredníctvom diplomatických kanálov a medzinárodných organizácií. Na druhej strane však, a to sa zdá byť prinajmenšom rovnako dôležité, na ceste občianskej spoločnosti. Konštruktívna diskusia na rôznych úrovniach, ako je vzdelávanie, kultúra, šport, ako aj prebiehajúca politická diskusia, sú nevyhnutné na to, aby sme spoločne určili smerovanie budúcnosti na tomto spoločnom kontinente, ktorý členské štáty EÚ zdieľajú s Ruskom.

AUTOR: Ulrike Reisner

[ZDROJ](#)

Překlad: HSP